

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้นำทางศาสนา ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 จาก 351 โรงเรียน จำนวน 5,265 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน, และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้นำทางศาสนา ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 จำนวน 978 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727 - 728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากร
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน .05

แทนค่า $n = \frac{1755}{1 + 1755(.05)^2} = 326$ คน

2.2 เทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียน ประถมศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารและข้าราชการครู	1755	326
ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน	1755	326
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนและผู้นำทางศาสนา	1755	326
รวม	5,265	978

ที่มา : ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539

2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการ
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถม
ศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539
แบบสอบถาม 1 ชุด มี 3 ตอน คือ

1. ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา และขนาด
ของโรงเรียนที่คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อยู่
2. ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถม
ศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)
ตามภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน รวม 60 ข้อ ได้แก่

- 2.1 การกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
- 2.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
- 2.3 การให้คำปรึกษาและการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
- 2.4 การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
- 2.5 การประสานงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 10 ข้อ

2.6 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการ จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่แสดงระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา เป็นค่านำหน้า 5 4 3 2 1 ตามลำดับ และมีความหมายดังต่อไปนี้

5	หมายถึงระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
4	หมายถึงระดับการปฏิบัติงานมาก
3	หมายถึงระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
2	หมายถึงระดับการปฏิบัติงานน้อย
1	หมายถึงระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ

3. ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อต้องการทราบปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 จากตำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามจากวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) จากคำอธิบายของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 98-103) และศึกษารูปแบบสอบถามของ โสภาส โอพริก (254 / ภาคผนวก) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับขอบข่ายของเนื้อหาเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ตามวิธีการของ โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton. 1978 : 34-37 อ้างถึงในประสงค์ ชูวิจิตร, 2540 : 61)

เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า .60 ถือว่าใช้ได้ โดยผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดังในภาคผนวก)

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านประกอบด้วย

- 1) ผศ.ดร.สุวิทย์ บุญช่วย
- 2) นายสมบูรณ์ ไชยกาพ
- 3) นายสว่าง ชินพงษ์
- 4) นายธวัช แซ่ฮ่ำ
- 5) นายประพันธ์ ท้าวพันแดง

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอยะหริ่ง สำนักงานการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 5 โรงเรียน รวมคณะกรรมการ โรงเรียน ทั้งหมด 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

7. นำข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 125-126) จากแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้เมื่อทดลองหาค่าความเชื่อมั่นแล้วได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่งถึงสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ เพื่อส่งต่อไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งไป จำนวน 978 ชุด
3. การติดตามแบบสอบถามผู้วิจัยจะติดตามแบบสอบถามที่ไม่ได้รับกลับคืนหลังจากพ้นวันที่กำหนดไว้ 10 วัน โดยติดตามด้วยตนเอง
4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนในสภาพที่สมบูรณ์ทุกประการ คิดเป็นร้อยละ 100
5. รวบรวมแบบสอบถามตามที่ได้รับกลับคือมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบดูว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบสมบูรณ์หรือไม่ และคัดเลือกเอาแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้น แล้วหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้านของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้านและรายข้อ เพื่อต้องการทราบระดับการปฏิบัติงาน เพื่อหาค่าเป็นรายด้านและรายข้อแล้วนำไปแปลผล โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ วัน เดชพิชัย (2535 : 531-532) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วงมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาต่างกันและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติสำหรับตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ใช้สูตรของ โรบินเนลลีและแฮมเบลดัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงในประสงค์ ชูวิจิตร, 2541 : 64)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค ใช้สูตร ดังนี้ (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 117)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของข้อมูลเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรของแฟรंकเคิล และวอลเลน (Fraenkle and Wallen, 1993 : 163) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรของเฟอร์กูสัน (Ferguson, 1981 : 68) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยทั้งหมด

2.4 การทดสอบเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร ฮินเคิล เวียร์มา และเจตส์ (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 261) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}, \quad df = K - 1, n - K$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของเอฟ
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	K	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ใช้สูตร อินเกิล เวียร์มา และเจอร์ส (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 266) ดังนี้

$$F = \frac{(\bar{X}_i - \bar{X}_j)^2}{(K-1)MS_w \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบพหุคูณของเชฟเฟ
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง i และกลุ่มตัวอย่าง j ตามลำดับ
	n_i, n_j	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง i และกลุ่มตัวอย่าง j ตามลำดับ
	MS_w	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	K	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา